

Η συνέντευξη του πρώην υπουργού Εθνικής Οικονομίας, κ. Γιάννου Παπαντωνίου στην Δήμητρα Κρουστάλλη, αποκλειστικά για το ΒΗΜΑ TV

- Καλώς ήρθατε κύριε Παπαντωνίου. Να ξεκινήσουμε με μια ερώτηση που έχει πολύ μεγάλο ενδιαφέρον. Ήσασταν ο υπουργός που έβαλε τη χώρα στην ΟΝΕ.

Το γεγονός ότι αυτό αντιμετωπίστηκε αρχικά ως μια εθνική επιτυχία στη συνέχεια όμως κι από τη στιγμή που ξέσπασε η κρίση υπήρξαν πολλές επικρίσεις τόσο στο εσωτερικό κυρίως στο εξωτερικό όμως για το αν τελικά η Ελλάδα έπρεπε να γίνει αποδεκτή στην Ευρωζώνη.

Τώρα που βλέπετε τα πράγματα από μια απόσταση εσείς τι πιστεύετε; Βρίσκετε εκεί η ρίζα του κακού για την κατάσταση στην οποία βρίσκετε σήμερα η χώρα;

- «Η απάντηση σ' αυτό είναι διαφορούμενη. Από τη στιγμή που μπήκαμε στην Ευρωζώνη με μια τεράστια προσπάθεια που έκανε ο ελληνικός λαός με λιτότητα, με διαρθρωτικές αλλαγές και εκπληρώσαμε τα κριτήρια που είχαν τεθεί τότε από τους Ευρωπαίους για να μπούμε. Και σωστά μπήκαμε. Μπήκαμε με το σπαθί μας και για όλα τα περι απογραφής έχουν καταρριφθεί ουσιαστικά ήταν λογιστικοί χειρισμοί της μετέπειτα κυβέρνησης, η ουσία είναι ότι μπήκαμε με μια τεράστια προσπάθεια που έκανε καλό στον τόπο.

Τώρα αν δεν μπορέσαμε να σταθούμε μέσα στην Ευρωζώνη είναι γιατί η αυτή η προσπάθεια σταμάτησε με την ένταξη. Μετά ακολούθησαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες που εκ των πραγμάτων οδήγησε σε ένα ξεχείλωμα της οικονομικής πολιτικής και βεβαίως μετά είχαμε δύο καταστροφικές διετίες. Την διετία 2007-2009 της κυβέρνησης Καραμανλή που οδήγησε στον δημοσιονομικό εκτροχιασμό και μετά την καταστροφική διαχείριση της κυβέρνησης Παπανδρέου που μας οδήγησε και στο σημερινό χάος.

Κατά συνέπεια, η ένταξη σαν ένταξη ήταν σωστή καλά έγινε και θα θυμίσω την οκταετία της ένταξης η ελληνική οικονομία πήγε πάρα πολύ καλά. Είχαμε ισχυρή ανάπτυξη, χαμηλό πληθωρισμό και πολλά άλλα θετικά στοιχεία. Βεβαίως για να παραμείνουμε στην Ευρώπη έπρεπε να συνεχίσουμε αυτές τις διαρθρωτικές αλλαγές, οι οποίες όμως σταμάτησαν μετά το 2000 και ιδιαίτερα το 2004 σας θυμίζω την αποτυχία του ασφαλιστικού, και μετά θυμίζω την απόλυτη αδράνεια της κυβέρνησης Καραμανλή.

Το ερώτημα είναι: μπορούσαμε ο Κώστας Σημίτης κι εγώ το 2000 να προβλέψουμε ότι η Ελλάδα δεν θα άντεχε και την πειθαρχία της Ευρωζώνης;

Αν είχαμε διαβάσει παραπάνω ιστορία ναι. Γιατί η Ελλάδα όταν έμπαινε στην καρδιά της Ευρώπης δεν στεκόταν για πολλά χρόνια εκεί. Και η Μικρασιατική Καταστροφή του '22 το επιβεβαιώνει. Όταν μας αγκάλιασαν οι Άγγλοι μετά δεν μπορέσαμε να σταθούμε.

Αλλά δεν νομίζω ότι πρέπει εμείς οι Έλληνες να σταθούμε σ' αυτό και να θεωρούμε ότι κάθε φορά που προσπαθούμε για κάτι καλύτερο θα αποτυγχάνουμε. Πρέπει συνεχώς να προσπαθούμε και τώρα νομίζω ότι είναι μια καινούργια τέτοια προσπάθεια».

- Στην διατία Παπανδρέου τι λάθη καταλογίζετε;

- «Κοιτάχτε. Πρώτα' απ' όλα έχει δίκιο η κυβέρνηση Παπανδρέου όταν λέει ότι κληρονόμησα ένα δημοσιονομικό χάος. Είναι προφανές ότι υπήρχε χάος δημοσιονομικό το 2009 και είναι τεράστιες οι ευθύνες της κυβέρνησης Καραμανλή ότι από το 2007 ως το 2009, μετά από τις δεύτερες εκλογές, δεν πήρε τα κατάλληλα μέτρα. Όμως η διαχείριση ήταν πράγματι καταστροφική.

Εξάλλου υπάρχουν και στελέχη του ΠΑΣΟΚ που μιλάνε για εγκλήματα σε βάρος της χώρας και της οικονομίας, δεν θέλω να το σχολιάσω, πάντως βέβαιον είναι ότι και το «λεφτά υπάρχουν» και οι τεράστιες καθυστερήσεις στην υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων έχουν μεγάλη ευθύνη, ευθύνη όμως μεγάλη έχει και η ίδια η Τρόικα, η οποία υπέδειξε στην κυβέρνηση μια πολιτική λιτότητας, η οποία ουσιαστικά σκότωσε την ελληνική οικονομία.

Η κυβέρνηση δεν διαπραγματεύτηκε, δεν αντιστάθηκε στην πολιτική αυτή, την επιδείνωσε κιόλας αν θέλετε με τις καθυστερήσεις στις διαρθρωτικές αλλαγές, επέμεινε μόνο στα οριζόντια μέτρα με αποτέλεσμα να φτάσουμε στο σημερινό αδιέξοδο. Σημασία έχει όμως τι θα κάνουμε από δω και πέρα»

- Από δω και πέρα ε;

- «Γιατί ο λαός ο οποίος υφίσταται τις συνέπειες αυτές έχει βέβαια κάποιο ενδιαφέρον για τις ευθύνες, το κεντρικό όμως θέμα είναι πώς θα τις αντιμετωπίσουμε».

- Εσείς ταξιδεύετε συχνά στο εξωτερικό, δίνετε διαλέξεις, μιλάτε σε ινστιτούτα πολιτικά και οικονομικά, τι κλίμα εισπράττετε; Τι προοπτικές υπάρχουν για τη χώρα μας;

-«Δυστυχώς εισπράττω μια μεγάλη απαισιοδοξία και κατά πόσον το πολιτικό σύστημα της χώρας θα είναι σε θέση να ανταποκριθεί στις μεγάλες προκλήσεις.

Και η μεγάλη πρόκληση, μην γελιόμαστε, είναι μία και μόνη. Πώς θα μεταρρυθμίσουμε, θα αλλάξουμε την οικονομία, να την κάνουμε πιο δυνατή. Με ιδιωτικοποιήσεις, με μείωση του κράτους, με μείωση των φόρων, με νέες επενδύσεις σε νέους τομείς. Θα μπορέσουμε να το καταφέρουμε; Διότι αυτές οι μεταρρυθμίσεις...»

- Γιατί δεν το καταφέρνουμε αυτό ποτέ;

- «Διότι αυτές οι μεταρρυθμίσεις έχουν κόστος. Έχουν κόστος όμως εντοπισμένο. Ας το πάρουμε έτσι λίγο πιο απλοϊκά. Εάν επιβάλεις πολιτικές λιτότητας οριζόντιες, περικοπές, ή οριζόντιες αυξήσεις φόρων όπως τελικά έγινε την τελευταία διατία, μοιράζεις το κόστος σε όλο τον λαό και κυρίως σ' αυτούς που είναι σε χειρότερη θέση.

Που είναι οι χαμηλοσυνταξιούχοι, οι φορολογούμενοι γενικά. Όταν κάνεις διαρθρωτικές αλλαγές εντοπίζεις το κόστος σε ισχυρές ομάδες. Που είναι: οι

προμηθευτές των μεγάλων δημοσίων επιχειρήσεων, είναι ισχυρές συντεχνίες, ιδιαίτερα στο δημόσιο τομέα που βλέπουμε πως έχουν συμπεριφερθεί και στη ΔΕΗ, και σε άλλους χώρους, και στο χώρο της υγείας, που κατάφερε με διάφορους τρόπους να επωφεληθούν σε βάρος του κοινωνικού συνόλου. Μια κυβέρνηση πρέπει να κάνει μια στάθμιση.

Τι είναι σωστό να κάνει; Να μοιράσει την μιζέρια σε όλους και ιδιαίτερα στους πιο φτωχούς, ή να χτυπήσει τα συμφέροντα αυτά και τις συντεχνίες; Δυστυχώς η προηγούμενη κυβέρνηση επέλεξε την πρώτη λύση με την παρότρυνση της Τρόικα, η οποία δεν είχε συλλάβει το μέγεθος του προβλήματος της ελληνικής οικονομίας που ήταν η χαμηλή ανταγωνιστικότητα αυτή η δομή η στρεβλή της ελληνικής οικονομίας. Πρέπει η νέα κυβέρνηση να τολμήσει να συγκρουστεί με αυτές τις ομάδες, τα συμφέροντα, τις συντεχνίες και τελικά τις αντιλήψεις. Τώρα βλέπουμε τι γίνεται με την ΠΝΟ. Αυτό δεν βλέπουμε; το ίδιο πράγμα δεν είναι; Θα μου πείτε δεν έχουν δίκιο οι ναυτεργάτες;

Έχουν χίλια δίκια οι ναυτεργάτες. Αλλά όμως μέσα από την στάση τους δεν δημιουργούν τεράστιο κόστος σε πλατιά στρώματα της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας; Λοιπόν. Αυτό θα πρέπει να αντιστραφεί και το ερώτημα είναι: Έχει τα κότσια το πολιτικό σύστημα να το κάνει; Δεν το έδειξε μέχρι τώρα. Θα το αποδείξει μετά από τις εκλογές;

Είναι ένα ανοιχτό ερώτημα στο οποίο και έρχομαι στην ερώτησή σας, τώρα με τα σημερινά δεδομένα, όπως έδειξαν και οι δηλώσεις της κυρίας Λαγκάρντ χθες, υπάρχει μια πολύ ισχυρή αμφισβήτηση.

Μ' άλλα λόγια εμείς πρέπει να τους διαψεύσουμε. Αυτό είναι η μεγάλη πρόκληση για την επόμενη κυβέρνηση.

- Αυτοί δεν πρόκειται να αλλάξουν δηλαδή το πρόγραμμα και οι επισημάνσεις της Τρόικας κι όλη αυτή η πολιτική της λιτότητας της μονόπλευρης δεν πρόκειται να αλλάξει καθόλου, δηλαδή δεν υπάρχουν προοπτικές. Γιατί βλέπουμε ότι στην Ευρώπη μπορεί να αλλάξουν λόγω των γαλλικών εκλογών οι συσχετισμοί.

-«Η σωτηρία της χώρας, ας το πω έτσι, λίγο σχηματικά, είναι κατά το ένα κεφάλαιο είναι τι κάνουμε εμείς, που πρέπει να κάνουμε όλα αυτά. Λοιπόν τώρα το πρώτο που πρέπει να κάνουμε είναι αυτό. Το δεύτερο όμως που είναι εξίσου σημαντικό, είναι να αλλάξει πολιτική η Ευρώπη. Και τώρα ευτυχώς βλέπουμε ότι υπάρχει μια γενικότερη συνειδητοποίηση.

Οτι η γερμανική αυτή εμμονή σε λιτότητα, λιτότητα, λιτότητα είναι αδιέξοδη. Διαμορφώνεται ένα κλίμα στο νότο της Ευρώπης. Οι δηλώσεις του Μόντι το αποδεικνύουν. Τώρα ενδεχομένως να έχουμε αλλαγή στην Γαλλία. Ο Φρανσουά Ολάντ το λέει, το έχω συζητήσει και μαζί του, ότι είναι αντίθετος με την πολιτική αυτή. Και τώρα βλέπω κάτι πιο ενδιαφέρον ακόμα.

Βλέπω και το λέω και στην Αμερική, και στη Νέα Υόρκη και στη Γουόλ Στριτ που είχα συναντήσεις τον τελευταίο καιρό και το είδα και σε δηλώσεις τώρα και του φίλου μας του κ. Νταλάρα που είναι εκπρόσωπος του μεγάλου κεφάλαιου, του παγκόσμιου

τραπεζικού κεφαλαίου, ότι λένε στους Γερμανούς: προς Θεού όχι υπερβολικές δόσεις λιτότητας. Μη σκοτώσετε την Ευρωζώνη, τις οικονομίες της Ευρωζώνης.

Διότι αν σκοτωθεί μια οικονομία, κανένα φάρμακο δεν μπορεί να τη σώσει. Είναι όπως η εγχείριση επέτυχε και ο ασθενής απέθανε. Λοιπόν έρχονται τώρα αυτοί οι άνθρωποι, οι οποίοι ξέρουν πιο πολλά οικονομικά φαίνεται απ' τους Γερμανούς και λένε προσέχτε.

Αυτή η υπερβολική δόση θα σκοτώσει την οικονομία την ευρωπαϊκή και δεν θα μπορέσει να ανακάμψει και θα υποβάλλει την Ευρώπη σε μια εικοσαετή οικονομική κρίση της οποίας βεβαίως τα πρώτα θύματα θα είναι οι χώρες του νότου, κι από τις χώρες του νότου το πρώτο θύμα θα 'ναι η Ελλάδα.»

- Θα το προλάβουμε εμείς το καλό κύμα;

-« Η αγωνία η δική μου είναι κατά πόσον όλοι πρέπει να περιμένουμε κάποια στιγμή να συνέλθει το πολιτικό σύστημα. Τώρα είναι σε παραζάλη όπως βλέπουμε. Και οι τελευταίες εξελίξεις και οι δηλώσεις και οι εκδηλώσεις και μέσα στα κόμματα τι γίνεται και οι συγκρούσεις κλ.π. υποδηλώνουν μια τεράστια σύγχυση και παραζάλη.

Θα μπορέσουμε να συνέλθουμε έγκαιρα για να σωθούμε; Και είναι ένα ερώτημα. Δεν έχω απάντηση σ' αυτό. Θα πρέπει να περιμένουμε βεβαίως το εκλογικό αποτέλεσμα για να χαράζουμε, για να βγάλουμε μια απόφαση σε ότι αφορά αυτή την πρόβλεψη».

- Πάντως οι δημοσκοπήσεις δείχνουν ένα πολύ ρευστό πολιτικό σκηνικό και αναρωτιέμαι αν οι δηλώσεις απ' έξω και της κυρίας Λαγκάρντ και από τη Γερμανία του κυρίου Σόιμπλε, αν βοηθούν σ' αυτό στο κλίμα στην Ελλάδα. Δηλαδή βλέπουμε ότι υπάρχει απόρριψη του προγράμματος. Θεωρούν πολύ τις παρεμβάσεις αυτές ότι είναι μια επέμβαση στα εσωτερικά μας.

- «Εγώ θα σας πω κάτι το οποίο δεν ξέρω αν θα το έλεγα αν ήμουν τώρα ας το πω έτσι επίσημος εκπρόσωπος της Ελλάδας. Οι δηλώσεις Σόιμπλε και Λαγκάρντ είναι επιεικώς απαράδεκτες. Δεν θεωρώ ότι είναι νοητό να γίνονται υποδείξεις από οποιονδήποτε ξένο αξιωματούχο σε ότι αφορά στην απόφαση του ελληνικού λαού.

Αυτή είναι σεβαστή όποια και να 'ναι. Ο ελληνικός λαός είναι κυρίαρχος. Και δεν έχουμε καλώς ή κακώς ένα σύστημα παγκόσμιας δημοκρατικής διακυβέρνησης που ξέρει να υπαγορεύει πιο είναι το συμφέρον της Ελλάδας. Αρα αυτές οι δηλώσεις θα πρέπει να σταματήσουν, είναι αντιπαραγωγικές, προσβάλλουν τον ελληνικό λαό και νομίζω ότι μέσα από τον ερεθισμό που προκαλούν ενδεχομένως να ευνοούν. και άλλα αποτελέσματα, εκλογικά.

Γι' αυτό με βάζετε σε κάποια ανησυχία διότι αυτοί που κάνουν τις δηλώσεις αυτές δεν είναι ανόητοι άνθρωποι. Είναι ευφυείς άνθρωποι. Και νομίζω ότι οφείλουν να γνωρίζουν τις συνέπειες των λόγων και των πράξεων τους άρα διερωτώμαι αν υπάρχουν κι άλλες σκοπιμότητες. Για παράδειγμα αυτό ακριβώς. Δεν βλέπω γιατί πρέπει να επαναλαμβάνεται ότι σε περίπτωση που η Ελλάδα δεν θα ανταποκριθεί θα φύγει από το ευρώ. Αυτό τι σημαίνει; Ότι ετοιμάζουμε σχέδια εξόδου της Ελλάδας από το ευρώ;

Είναι το ίδιο σαν ένας υπουργός σε μια χώρα που στηρίζει μια συναλλαγματική ισοτιμία να λείπει τη στηρίξω αλλά δεν είναι σωστή ισοτιμία οπότε αν χρειαστεί θα αλλάξει. Λοιπόν τι είναι αυτό; Αυτό είναι σαν μια παρότρυνση προς τον λάθος δρόμο. Αρα στο μέτρο που μπορεί κανείς να επηρεάσει αυτά τα πράγματα θα πρέπει να υποδειχθεί με έναν έμμεσο ενδεχομένως τρόπο και στον κύριο Σόιμπλε και στην κυρία Λαγκάρντ και στον κύριο Ολι Ρεν να σταματήσουν να παρεμβαίνουν με τέτοιες δηλώσεις στα εσωτερικά πολιτικά πράγματα της Ελλάδας.

Τώρα επί της ουσίας εγώ δεν είμαι ανήσυχος για το εκλογικό αποτέλεσμα ούτε συμεριζομαι αυτές τις εκκλήσεις υπέρ του δικομματισμού οι οποίες και αυτές ενοχλούν τον κόσμο. Διότι καλώς ή κακώς, τα δύο κόμματα, και η κυβέρνηση Καραμανλή 2007-2009 και η κυβέρνηση Παπανδρέου 2009-2011 έχουν μεγάλη ευθύνη για το τι συνέβη.

Και δεν είναι λογικό να περιμένουμε ότι ο ελληνικός λαός με τεράστιο ενθουσιασμό θα τους εμπιστευθεί και πάλι, πόσο μάλλον που δεν βλέπω και μεγάλη διάθεση αυτοκριτικής ούτε από τον νέο αρχηγό του ΠΑΣΟΚ τον κ. Βενιζέλο ούτε από τον κ. Σαμαρά σ' ότι αφορά τα πεπραγμένα της προηγούμενης κυβέρνησης. Φυσικά έχουν τους λόγους τους εσωκομματικούς, σεβαστοί.

Αλλά ο λαός δεν το κρίνει έτσι. Εγώ πιστεύω ότι, σύμφωνα με κάθε λογική εκτίμηση της πολιτικής κατάστασης, δεν βλέπω καμία πολιτική δύναμη να μπορέσει μόνη της να σώσει την χώρα. Δεν βγαίνουν τα νούμερα. Αρα οι συνεργασίες, οι συναινέσεις είναι απαραίτητες.

Και εκεί είναι μια δεύτερη μεγάλη πρόκληση για την Ελλάδα, πέρα απ' τις μεταρρυθμίσεις αν θα μπορέσουμε να ξεπεράσουμε αυτόν τον κακό μας εαυτό που μας ακολουθεί κι από την αρχαιότητα ίσως, πάντως σίγουρα σε όλη τη νεότερη ιστορία μας ότι επικρατεί ο φθόνος, η εμπάθεια, η προσωπικοί εγωισμοί και ο παραμερισμός του κοινού συμφέροντος και της συλλογικότητας.

Έτσι δεν την έχουμε πατήσει με τον Εμφύλιο Πόλεμο, με την δικτατορία, με το '22, πάντοτε από εγχώριες εμφύλιες διχόνοιες, συγκρούσεις, πάθη, μίσση, εμπάθειες οι οποίες δεν ανταποκρίνονται σε ιδεολογίες ή πολιτικές θέσεις, αλλά σε σκοπιμότητες άλλου τύπου.»

- Στην περίπτωση που επαληθευτούν τα δημοσκοπικά ευρήματα και γίνει μια κυβέρνηση, μια κυβέρνηση συνεργασίας, η οποία όμως δεν θα είναι ισχυρή, δεν θα έχει το 50+1 τοις εκατό του εκλογικού σώματος. Τι θα γίνει;

-«Θα υπάρχει πρόβλημα. Εγώ πιστεύω ότι η Ελλάδα έχει συμφέρον με κάθε τρόπο να σχηματιστεί μια κυβέρνηση η οποία να έχει μια ευρεία τουλάχιστον, πέρα από τη Βουλή, να έχει μια ευρεία λαϊκή στήριξη. Το θεωρώ απαραίτητο. Διότι μια κυβέρνηση μειοψηφίας οπωσδήποτε θα αμφισβητηθεί.

- Το ΠΑΣΟΚ έχει έναν νέο αρχηγό, τον κ. Ευάγγελο Βενιζέλο. Θεωρείτε ότι έχει καλή προοπτική προς αυτήν την αναμέτρηση από το να κατέβαινε με τον κ. Παπανδρέου;

«Είναι βέβαιο αυτό, γιατί ο Βενιζέλος είναι και φίλος μου, αλλά πέρα από τη φιλία, είναι ένας πολύ ικανός πολιτικός. Ένας ευφυής άνθρωπος, ο οποίος έχει αντίληψη των

πραγμάτων, αλλά το πρόβλημα του ΠΑΣΟΚ σήμερα είναι ότι πέρα από τις αδιαμφισβήτητες προσωπικές ικανότητες του Βαγγέλη Βενιζέλου, υπάρχουν και δύο πολιτικές προϋποθέσεις για να σταθεί το ΠΑΣΟΚ και να πάει μπροστά.

Το πρώτο είναι μια ειλικρινής αυτοκριτική όχι οι δηλώσεις που ακούω, ότι πικράναμε τον κόσμο και συναισθηματισμοί αυτού του τύπου, γιατί δεν νομίζω ότι περνάνε, μάλλον ερεθίζουν, πρέπει να γίνει μια αναγνώριση σφαλμάτων με ήπιο τρόπο.

Δεν χρειάζεται να βάλουμε κάποιον στον σκαμνί αλλά πρέπει οι πολιτικές ευθύνες να καταλογισθούν. Με ευθύτητα ή και ειλικρίνεια και πειστικότητα και το δεύτερο είναι ότι το ΠΑΣΟΚ δεν μπορεί να κρύβεται πίσω από την τρόικα. Πρέπει να προτείνει ένα δικό του συγκεκριμένο σχέδιο για να βγει η χώρα από την κρίση. Ξέρετε ότι 600 χιλιάδες άνθρωποι έχασαν τη δουλειά τους τα τελευταία 2 χρόνια στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας; Είναι ένα κοινωνικό έγκλημα το οποίο διαπράττεται σε βάρος της χώρας.

Αφήνω τα φαινόμενα φτώχειας τα οποία επεκτείνονται σε επικίνδυνο βαθμό. Κατά συνέπεια το ΠΑΣΟΚ, πέρα από το πρόγραμμα της τρόικα, πρέπει να εκπονήσει ένα σχέδιο ανόρθωσης της χώρας και επίσης να διαμορφώσει τις διεθνείς συμμαχίες στις οποίες αναφερθήκαμε προηγουμένως, για να χτίσει μια καλύτερη κατάσταση στην Ευρωζώνη η οποία θα βοηθήσει την Ελλάδα.

Γιατί επαναλαμβάνω, όσο η Ευρωζώνη κάνει λάθη το πρώτο θύμα των λαθών της Ευρωζώνης, θα είναι η πιο εκτεθειμένη, εύλωτη και αδύναμη χώρα, που λέγεται Ελλάδα ».

- Ωραία. Οι διεθνείς συμμαχίες και οι ευρωπαϊκές θα μπορούσαν ίσως να σκεφθούν αλλά εδώ πέρα δεν είναι μόνο το πρόβλημα το ελληνικό τι κάνουμε εμείς. Είναι και ένα θέμα λειτουργίας του ευρώ. Δηλαδή δεν πρέπει να αλλάξει η Ευρωζώνη; Ευρωομόλογο θα βγει; Δηλαδή πως θα ξεπεράσουμε την κρίση χωρίς να έχουμε τα εργαλεία;

-«Εγώ όταν λέω αλλαγή της Ευρωζώνης εννοώ αυτά τα δύο πράγματα κυρίως το ευρωομόλογο και το σχέδιο Μάρσαλ. Αυτά είναι τα δύο κεντρικά θέματα στα οποία πρέπει να πιεστεί η Γερμανία. Η Γερμανία είναι δύσκολο να πιεστεί για ν' αλλάξει συνολικά το σύστημα διακυβέρνησής της.

Γιατί ξέρετε; Το σύστημα διακυβέρνησης της Ευρωζώνης, λέμε ας πούμε, να έχει η Ευρωζώνη υπουργό Οικονομικών. Να ορίζει η Ευρωζώνη τους προϋπολογισμούς των χωρών. Αυτό όμως είναι πολιτικό θέμα, είναι μεταφορά κυριαρχίας από τις Βουλές του Βερολίνου, του Παρισιού, της Αθήνας, της Μαδρίτης, στις Βρυξέλλες. Αυτό είναι πολύ μεγάλο θέμα και αυτό θα πάρει πολλά χρόνια, χρειάζεται νέα συνταγματική συνθήκη είναι πολύ μεγάλο θέμα.

Εμείς όμως πρέπει να κοιτάζουμε πρακτικά και συγκεκριμένα μέσα στο ισχύον θεσμικό πλαίσιο και χωρίς μεγάλες πολιτικές ανατροπές που είναι αναγκαίες, αλλά δεν μας παίρνει ο χρόνος να περιμένουμε τα πρακτικά μέτρα που μπορούν να ληφθούν. Και πιστεύω ότι τα πρακτικά μέτρα είναι δύο.

Το πρώτο είναι το ευρωομόλογο, το οποίο ευρωομόλογο, τι νόημα έχει; Να μοιράσει το ρίσκο, μάλλον να συγκεντρώσει το ρίσκο όλων των ομολόγων των 17 χωρών σε ένα

ενιαίο χαρτί που θα λέγεται ευρωομόλογο. Και άμα ενοποιηθεί το ρίσκο θα σταματήσει και η σπέκουλα σε βάρος του ελληνικού χαρτιού, του ελληνικού ομολόγου ή του ισπανικού ή του ιταλικού.

Αυτό θα εξομαλύνει πάρα πολύ τις αγορές και θα βοηθήσει όλες αυτές τις χώρες και εμάς να δανειστούμε ή να επιστρέψουμε στις αγορές το συντομότερο δυνατό. Αρα, το ευρωομόλογο είναι τεράστια σημαντικό θέμα. Και το δεύτερο είναι ότι δεν φτάνει, ας το πω έτσι, η ελεημοσύνη των πακέτων διάσωσης τα οποία πάνε ουσιαστικά μόνο στις τράπεζες και δεν παίρνει ο λαός και η κοινωνία και η οικονομία τίποτα.

Χρειάζεται ένα σχέδιο επενδυτικό και υπάρχουν οι δυνατότητες αυτές και στην Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ακόμα και στα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωζώνης, για να στηριχθεί ένα μεγάλο επενδυτικό πρόγραμμα στο νότο, που να αντισταθμίσει τις συνέπειες που έχει η λιτότητα πάνω στην οικονομία και την ανάπτυξη.

Δηλαδή τραβάει λεφτά η λιτότητα απ' τον κόσμο, άρα πέφτει η οικονομία, ε, πρέπει να έρθει μια αντίρροπη δύναμη και να ρίξει λεφτά στην οικονομία με έργα, με δρόμους, με λιμάνια με άλλα έργα υποδομών ώστε να τονωθεί η δραστηριότητα και να προσπαθήσουμε να απορροφήσουμε ένα μέρος τουλάχιστον των 600 χιλιάδων θέσεων εργασίας που χάθηκαν εδώ στη μικρή Ελλάδα τα τελευταία δύο χρόνια.

Εχουμε ατυχήσει σ' ότι αφορά την πολιτική ηγεσία της Γερμανίας. Γιατί είναι βεβαίως μια ευαίσθητη κυρία Μέρκελ, είναι κοντόφθαλμη σαφώς, κοιτάει τις δημοσκοπήσεις, κοιτάει τις ισορροπίες και θέλει να παραμείνει δημοφιλής στο εσωτερικό της Γερμανίας.

Παραβλέπει όμως ότι έτσι κάνει μεγάλη ζημιά στην Ευρωζώνη και μέσα από την Ευρωζώνη και στην ίδια τη Γερμανία, διότι αν διασπαστεί η Ευρωζώνη το ευρώ θα πάει, πόσο είναι τώρα, από τα 1,3 δολάρια θα πάει στα δύο δολάρια και οι γερμανικές εξαγωγές θα αντιμετωπίσουν τεράστιο πρόβλημα.

Αρα εκεί χρειάζεται πολύ μεγάλη πειθώς, είναι πολύ θετικό που είναι ο Μόντι στην Ιταλία και ο Ντράγκι στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, πιστεύω και η Λαγκάρντ μπορεί να βοηθήσει, αλλά αυτό που έχει σημασία είναι η στάση της Γαλλίας με τον ενδεχόμενο νέο πρόεδρο τον Φρανσουά Ολάντ.

Είμαι σχετικά αισιόδοξος, γιατί βλέπω ως προς αυτό, οι χρόνοι βέβαια που είπατε έχει σημασία αν θα γίνει φέτος ή θα γίνει σε τρία χρόνια κι αν θα αντέξουμε ως τότε, αλλά νομίζω ότι θα πειστούν τελικά οι Γερμανοί γιατί βλέπω ότι πιέζουν και άλλες δυνάμεις έξω από την Ευρωζώνη πλέον προς αυτή την κατεύθυνση».

- Να σας κάνω και μια προσωπική ερώτηση;

- «Ναι».

- Σε μια κυβέρνηση συνεργασίας μετά τις εκλογές θεωρείτε ότι θα πρέπει να συμμετέχουν νέοι πολιτικοί και ενεργοί ή θα μπορούσαν να κληθούν και κάποια άτομα από την εφεδρεία;

- «Κοιτάχτε κατ' αρχήν...»

- Εσείς ενδιαφέρεστε δηλαδή;

-«Να μιλήσουμε πρώτα απ' όλα λίγο πιο ανθρώπινα. Το νέοι και λιγότεροι νέοι ξέρετε εγώ έγινα υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών στα 43 μου. Νεότερος από οποιονδήποτε άλλον νέο Έλληνα πολιτικό της τελευταίας εικοσαετίας που λέμε νέοι, και είναι νέοι 55, 53 εγώ ήμουν 43.

Αλλά ξέρετε αν πέτυχα τότε, στο μέτρο που μπήκε η Ελλάδα στην ΟΝΕ, και ήταν μια επιτυχημένη περίοδος της οικονομικής πολιτικής δεν είναι το ότι ήμουν νέος. Ήμουν 12 χρόνια στο κουρμπέτι. Ήμουν 4 χρόνια υπουργός, υφυπουργός Οικονομίας είχα τριφτεί στη Βουλή είχα δώσει αγώνες πολιτικούς και μέσα στην κυβέρνηση και μέσα στη Βουλή.

Λοιπόν το θέμα της εμπειρίας έχει την σημασία του. Προφανώς χρειάζονται όμως και πολλοί νέοι με φρέσκες ιδέες γιατί είναι φανερό ότι η παλαιά πολιτική τάξη απέτυχε στο σύνολό της και είναι προκλητικό οι νέοι να μην έχουν πάρα πολύ ισχυρή συμμετοχή. Τώρα αν με ρωτάτε για μένα, γιατί φαντάζομαι ότι είναι η επόμενη ερώτηση».

- Ναι, αν ενδιαφέρεστε. Θα ενδιαφερόσαστε;

-«Εγώ θα σας πω πολύ ειλικρινά την θέση μου. Εγώ ήμουν βουλευτής και υπουργός πολλά χρόνια. Δεν με ενδιαφέρει να ζαναγίνω. Σας το λέω ευθέως.

Έχω επιλέξει έναν τρόπο παρέμβασης ο οποίος είναι ιδέες, προτάσεις και όλες αυτές οι διεθνείς πρωτοβουλίες που αναλαμβάνω τις οποίες με όσες δυνάμεις διαθέτω θέλω να συγκροτηθεί ένα ευρύτερο μέτωπο για αλλαγή της πολιτικής στην Ευρώπη. Θα σταθώ σ' αυτό αλλά βέβαια η στάση μου εξαρτάται από την εξέλιξη των συγκυριών και από τις ανάγκες που διαμορφώνει η κρίση».

- Ευχαριστώ πολύ.

-«Να 'στε καλά».